

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Освітня програма	33357 Переклад (англійська мова та друга іноземна мова (китайська))
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

07.04.2023 р.

Справа № 0005/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуючий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Перова Світлана В`ячеславівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33357
Назва ОП	Переклад (англійська мова та друга іноземна мова (китайська))
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування GER

У цьому розділі GER надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо GER змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень E

Рівень відповідності (GER)

Рівень E

Обґрунтування GER

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Аналіз чинного опису ОП (2022) продемонстрував ознаки некоректності у формулюванні мети освітньої програми, а саме: дослівне відтворення фрагментів Стандарту спеціальності відповідного рівня освіти з акцентуванням уваги лише на перекладацькій діяльності майбутнього фахівця, тобто формулювання не враховує того, що "об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології є мови, література й жанрово-стильові різновиди текстів, переклад, міжкультурна та масова комунікація в усній та письмовій формі" Натомість в описі подано таке формулювання: Підготовка фахівця з перекладу зумовлена потребою держави у фахівцях, що здійснюють забезпечення письмової та усної комунікації та інформації в різних галузях народного господарства, науки, техніки, освіти, культури шляхом перекладу різноманітних за змістом текстів державною та іноземною мовами. Мета програми – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами. На жаль, це формулювання збігається з формулюванням іншої ОП цього ж ЗВО: 46901 Мова і література (японська, англійська), що свідчить про формальний характер підготовки опису ОП.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Чинний опис ОП супроводжується рецензіями заінтересованих сторін, які розміщені на сайті у вільному доступі, що демонструє підтримку ОП з боку стейкхолдерів. Ситуація з відгуками стейкхолдерів на опис ОП критично проаналізована у звіті ЕГ. Але у відповіді на спростування зауваження ЕГ проектна група пояснила свою позицію так: "у проектній групі оприлюдненої на сайті університету ОП «Переклад (англійська та друга іноземна мова (китайська))» на 2022-2023 н. р., яка й акредитується, подано здобувача освіти Михайла Кузнєцова (<https://drive.google.com/file/d/1bVQOvR7oA9B8anvkSu8PzBABoXf-EpDV/view>), а рецензії зовнішніх стейкхолдерів до програми оприлюднено у вільному доступі (<https://drive.google.com/drive/folders/1PdJvjoTHvnqBcWoqSQ7GNYH5CVU5OkSx>); вони не містять суттєвих зауважень до ОП. Тому вважаємо, що твердження ЕГ «реагування на їх пропозиції відбувається опосередковано й вибірково (зокрема, обсяг і наповнення ОП формується, виходячи з індивідуальних преференцій окремих здобувачів, не підтверджених опитуванням або зовнішнім аудитом) (К1.2)» є упередженою думкою членів ЕГ. У відкритому доступі розміщено всі рецензії від стейкхолдерів та договори про співпрацю (<https://drive.google.com/drive/folders/1PdJvjoTHvnqBcWoqSQ7GNYH5CVU5OkSx>, : http://luguniv.edu.ua/?page_id=62602, http://luguniv.edu.ua/?page_id=89912, http://luguniv.edu.ua/?page_id=78328, <https://drive.google.com/drive/folders/1TJNNJ6Fq13lJKS5itCooUbRpM4Umte57>), зустрічі здобувачів з потенційними роботодавцями (<http://luguniv.edu.ua/?p=89763>).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду

аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Формулювання фокусу освітньої програми, яке подано у чинному описі (2022 р.), не вважаємо коректним. Воно не висвітлює ідею унікальності програми, її специфіку порівняно з відповідними освітніми програмами інших ЗВО. На підтвердження своєї думки наводимо це формулювання: "Теоретичний зміст предметної галузі становить система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології. Ключові слова: філологія, англійська мова., китайська мова, переклад, Від опису ОП 46901 Мова і література (японська, англійська) це формулювання відрізняється лише ключовими словами, що свідчить про формальний підхід проектної групи до визначення унікальності освітньої програми.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Опис ОП (2022) демонструє певні відхилення від Стандарту в\о (бакалавр філології). особливо у формулюванні програмних результатів навчання. Залишається незрозумілим, які ПРН регламентовані Стандартом, які формулює саме ЗВО. Все це робить матрицю відповідностей малоінформативною.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП в цілому відповідає загальним вимогам Стандарту освіти за спеціальністю Філологія, проте мусимо констатувати дисбаланс між ОК, які пов'язані з практикою оволодіння іноземними мовами (англійською китайською, теорією та практикою перекладу) та тими ОК, які мають забезпечувати всебічну філологічну підготовку фахівця (літературознавство, усна народна творчість тощо).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Підтримуємо висновок ЕГ стосовно часткового порушення системних зв'язків між зазначеними ОК, а саме звертаємо увагу на певний дисбаланс між складниками чинного навчального плану, які пов'язані з вивченнями англійської та китайської мов, особливо звертаємо увагу на недостатність загальнофілологічного та літературознавчого підґрунтя підготовки філолога.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми у загальних рисах відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Звертаємо увагу на те, що перелік запропонованих ОК забезпечує системні знання про мову і літературу лише частково. Вважаємо слушними критичні коментарі щодо дисциплін перекладознавчого циклу, які містяться у звіті ЕГ.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Відповідно до нормативних документів ЗВО, студенти реалізують своє право на вибіркові дисципліни, проте перелік цих ОК, зміст курсів не можна вважати системно обґрунтованим (див. звіт ЕГ, де докладно аналізується відповідний аспект навчання). В цілому погоджуємося з критикою ЕГ. Окремого обговорення потребує питання про реалізацію права здобувача на вибір індивідуальної освітньої траєкторії, про що йдеться у звіті ЕГ. За свідченнями проектної групи, які подано у тексті відповідей на зауваження ЕГ, зазначається, що право на вибір дисциплін у ЗВО не порушується: "немає жодних фактологічних підтверджень, що інформація, отримана під час зустрічей зі здобувачами, свідчить про недостатню поінформованість останніх щодо їх прав на вільний вибір та порушення процедур вибору.

Вибір ВК здійснюється виключно за процедурою обрання студентами дисциплін вільного вибору". Беремо цю інформацію до уваги.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності. На жаль, питання про бази практики залишається відкритим. наразі практика відбувається на базі відділу міжнародних зв'язків університету. Рекомендуємо розглянути питання щодо розширення географії баз перекладацьких практик.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям, що було підтверджено як матеріалами самозвіту, так і матеріалами звіту ЕГ.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) в цілому відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання. Рекомендується детально вивчити пропозиції ЕГ щодо розподілу аудиторних годин, опрацюванню різних векторів підготовки з першої та другої мови.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка за дуальною формою роботи не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості освітньої програми. Вони також спираються на чинну нормативну-правову базу.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Як свідчить експертиза, правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Рекомендуємо проектній групі розробити внутрішній документ, у якому були б прописані основні кроки об'єктивного вирішення питання академічної мобільності. З цим документом варто знайомити усіх здобувачів освіти з метою уникнення звинувачень щодо необ'єктивності рішень.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується у ЗВО нормативними документами, а саме - "Процедурою визнання результатів навчання". На ОП не застосовувалась практика визнання таких результатів. Критерій необізнаності здобувачів освіти щодо векторів неформальної освіти не вважаємо доцільним щодо оцінки діяльності ЗВО.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання за ОП сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачі в процесі співбесід повідомили, що вибір форм і методів навчання чіткий, зрозумілий та заохочувальний до прагнення вищих особистих результатів; .

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб). Водночас у звіті ЕГ зроблено конкретні зауваження щодо уточнення критеріїв оцінювання в окремих робочих програмах курсів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Заклад вищої освіти в цілому забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. НПП за даною ОП не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів. Здобувачі вищої освіти залучаються до проведення науково-дослідних робіт. Проте ЕГ звертає увагу на необхідність конкретизації вектору дослідження у темах курсових робіт.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Проте ЕГ звертає увагу на те, що публікаційна активність викладачів, які забезпечують перекладацький вектор навчання, пов'язана передусім педагогічною проблематикою. ЕГ підкреслює необхідність збільшення кількості публікацій НПП у фахових філологічних виданнях.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. . Існує практика залучення до освітнього процесу носіїв мови. Звертається увага за залучення до освітнього процесу китайських фахівців-практиків та науковців.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів

навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та загальні критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, Разом з тим ЕГ зауважує, що "у більшості РП відсутній розподіл балів для окремих видів робіт, що ускладнює формування підсумкової оцінки". Зауваження вважаємо слухним.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

5.2 Форми атестації здобувачів відповідають вимогам стандарту в/о. Професійний стандарт відсутній.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

5.3 Правила проведення контрольних заходів, є чіткими, зрозумілими та доступними для усіх учасників освітнього процесу. Вони забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Цих правил послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Термін проведення контрольних заходів визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. Контрольні заходи організовуються в присутності екзаменаційної комісії. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується слідуванням критеріям оцінювання, які завжди зрозумілі здобувачам вищої освіти.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно реалізуються всіма учасниками освітнього процесу. ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення. Процедури дотримання академічної доброчесності та відповідальність за її порушення регламентуються внутрішніми нормативними документами.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що викладання ОК на ОП здійснює 14 НПП: 2 доктори наук з них 1 д. філол. н. (10.01.05 - порівняльне літературознавство), 1 д. пед. н. (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти), 9 кандидатів наук, серед яких 2 к. філол. н. (10.02.16 – перекладознавство, 10.02.01- українська мова), 5 к. пед. н. (13.00.04 - теорія і методика професійної освіти, 13.00.02 - теорія та методика навчання, 13.00.07 – теорія та методика виховання, 2 НПП - 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки), 1 к. істор. н., 1 к. соціол. н. та 3 викладачів. Аналіз зведеної інформації про викладачів показав, що у групі забезпечення ОП, у профілі якої заявлено спеціальність 035 Філологія 035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), відсутні НПП з науковим ступенем за спеціальністю 10.02.04 – германські мови. На думку ЕГ, цей факт не сприяє фундаментальній філологічній підготовці з англійської мови. Відповідність НПП, які забезпечують ОК перекладацького спрямування (англійська мова), визначається переважно педагогіко-методичними науковими публікаціями. Так за останні 5 років у Демченко Н.О. (ОК11, ОК14) наявні 4 статті з методики навчання перекладу, а у Перової С.В. (ОК10, ОК 11) 3 публікації присвячено професійній підготовці перекладачів та по дві - прикладним аспектам перекладу. Дисципліни практичного та перекладацького спрямування з китайської мови забезпечують Крисало О.В. й Овчаренко. О.А. Крисало О.В.- кан. філол. наук 10.02.16 – перекладознавство (диплом ДК №012150 від 01.03.2013). Для забезпечення ґрунтовної підготовки з китайської мови освітня кваліфікація Овчаренко О.А. (ОК 7) є недостатньою, оскільки освітній ступінь Бакалавр (Філологія. Східні мови та літератури (кит, англ) не передбачає працевлаштування в ЗВО на посаді НПП. ЕГ констатує недостатньо високу публікаційну активність НПП ОК професійного спрямування, зокрема в аспекті суголосності тем статей ОК, які забезпечують зазначені викладачі. У відповідь на зауваження ЕГ ЗВО, спростовуючи висновок ЕГ, зазначив, що фундаментальну філологічну підготовку з англійської мови забезпечує

наявність базового диплома спеціаліста або магістра, а також навів дані про публікаційну активність НПП (спираючись на ЕДБО). Була прокоментована наявність неабиякого практичного досвіду перекладацької роботи окремих НПП (наприклад, О.В. Крисало), які працювали в поважних міжнародних організаціях саме як перекладачі. Ця інформація міститься у тексті офіційної відповіді ЗВО на висновки ЕГ та розміщена в системі НАЗЯВО у матеріалах справи. Вважаємо за потрібне взяти її до відома.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

У ЗВО реалізуються процедури конкурсного добору викладачів, які спрямовані на забезпечення потрібного рівня їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. ЕГ зауважує, що поки що участь роботодавців є формальною. Рекомендуємо проектній групі поліпшити цей вектор співпраці зі стейкхолдерами.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Окремої уваги потребує організація баз перекладацьких практик, які поки що відбуваються на базі Університету.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. Існують відповідні нормативні документи, план підвищення кваліфікації й стажування.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. Докладно інформація висвітлена у звіті ЕГ

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Рекомендується поліпшувати забезпеченість здобувачів сучасною навчальною літературою, передусім українськомовними виданнями.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Корпуси відповідають вимогам життєдіяльності людини. Інтереси та потреби студентів задовольняються можливістю доступу до всіх аудиторій. На випадок повітряних тривог в університеті є укриття. Існує Центр психологічного відновлення та адаптації.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Докладна характеристика міститься у звітній документації.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Докладна характеристика міститься у звітній документації.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ звертає увагу на те, що у ЗВО відсутня нормативна база, що регулює політику та вирішення конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією. У відповіді на зауваження ЕГ заклад вищої освіти повідомив, що Процедура вирішення конфліктних ситуацій розміщена на сайті університету. Діє антикорупційна програма, що регламентується відповідним документом. Наводяться приклади опитувань студентів щодо виявлення випадків дискримінації, сексуальних домагань. У випадку виникнення конфліктних ситуацій здобувач може звернутися до куратора, декана чи надіслати анонімну скаргу на електронну скриньку.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Проте серед зауважень ЕГ є коментар щодо вибірковості реагування на певні пропозиції, без належних пояснень. Пропонуємо проєктній групі врахувати цю рекомендацію.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Під час своєї роботи ЕГ встановила, що "на ОП не організовані системні зустрічі зі стейкхолдерами, ...їхня участь обмежується лише наданням відгуків або рецензій, також ЕГ висловила стурбованість у тому, що "роботодавці не входять до складу проєктної групи. У відповіді ЗВО на ці критичні зауваження зазначається: "Кафедра теорії та практики перекладу залучає роботодавців до процесу розробки ОП шляхом рецензування та надання відгуків на освітню програму та навчальний план: <https://drive.google.com/drive/folders/1PdJvjoTHvnqBcWoqSQ7GNYH5CVU5OkSx> Відповідно до п.3.3 Положення про розробку, затвердження, оновлення змісту та закриття освітніх програм у ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/polog_rozr_zatverdg_onovl_zm_zakr_osv_prog_25.06.2021.pdf) гарант ОП і члени проєктної групи мають відповідати вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, у яких зазначається, що «проєктна група – визначена наказом керівника навчального закладу – група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за розробку та започаткування освітніх програм за спеціальністю вищої освіти на певному рівні вищої освіти або післядипломної освіти для осіб з вищою освітою, або за спеціальністю підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним цими умовами» (https://mon.gov.ua/storage/app/media/regulatorna_dijalnist/3licenzijni-umovi-15.05.2017.doc). Оскільки студентоцентричний підхід є визначальним в освітній політиці ЗВО, здобувач М. Кузнецов був введений до складу проєктної групи ОП 2022 р. Думка роботодавців враховується під час перегляду ОП, але вони не є членами проєктної групи, проте можуть надавати рекомендації та висловлювати пропозиції щодо ОП. Беручи до відома відповідь ЗВО, пропонуємо рекомендувати проєктній групі врахувати критичні зауваження ЕГ, забезпечувати неформальну участь стейкхолдерів у проєктуванні ОП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Випускників за ОП ще не було. Проте у ЗВО створено Центр розвитку кар'єри з метою аналізу подальшої діяльності випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У ЗВО розроблена нормативна база документів, що регламентує реалізацію внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Задokumentовано певні кроки проектної групи щодо реалізації цієї системи. На думку ЕГ ці кроки є суто формальними, у своїй відповіді на зауваження ЕГ ЗВО повідомив, що у процесі підготовки нової редакції ОП 2023 року ці зауваження будуть враховані.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП акредитується вперше. Під час своєї роботи проектна група враховувала зауваження та рекомендації, які були зроблені у процесі акредитації інших освітніх програм.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ЗВО наявна нормативна база, яка забезпечує моніторинг якості освіти та сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Проте ця система має впроваджуватись і забезпечувати процес поліпшення освітньої діяльності за ОП, яка акредитується вперше. Пропонуємо членам проектної групи взяти рекомендацію до уваги.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (<http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/statut2021.pdf>); Стратегією розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» на 2019-2025 роки (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/univ_development_strategy_2019-2025_zminy.pdf); Положенням про факультет іноземних мов Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/poloj_faculty_languages_23122022.pdf); Положенням про організацію освітнього процесу в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/poloj_organiz_ocv_protovnov2020.pdf); Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/regul_quality_system_education_2022_zminy.pdf); тощо. Чинні внутрішні нормативні документи, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, доступні на офіційному веб-сайті ЗВО.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

У Звіті ЕГ як суттєвий недолік підкреслюється відсутність у вільному доступі проєкту ОП 2023 року редакції, що унеможливило отримання рецензій та відгуків. ЗВО у своїй відповіді спростовує це звинувачення, а саме зазначає таке: "Висування як суттєвого недоліка щодо Критерію «Публічність і прозорість» відсутність проєкту ОП 2023 у вільному доступі виглядає нелогічним, оскільки триває процедура акредитації ОП 2022, результати якої мають стати основою для вдосконалення ОП 2023. Інформація про ОК ОП від кафедри теорії та практики перекладу представлені у вільному доступі (http://luguniv.edu.ua/?page_id=12938), перелік усіх дисциплін вільного вибору оприлюднено на сайті університету (http://luguniv.edu.ua/?page_id=59106), силабуси та анотації до всіх вибіркового компонентів, які пропонуються в ЗВО, оприлюднено на освітньому порталі для всіх зареєстрованих користувачів (<http://do.luguniv.edu.ua/course/index.php?categoryid=4504>). Пропонуємо взяти до відома інформацію ЗВО. Рекомендуємо дотримуватись правил оприлюднення змін до ОП у відкритому доступі.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Аналіз офіційної веб-сторінки ЗВО продемонстрував, що інформація про ОП оприлюднена та доступна для всіх стейкхолдерів. ЗВО у відповідь на зауваження ЕГ повідомив, що силабуси та анотації до всіх вибіркових компонентів, які пропонуються в ЗВО, оприлюднено на освітньому порталі для всіх зареєстрованих користувачів (<http://do.luguniv.edu.ua/course/index.php?categoryid=4504>).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Звертаємо увагу на некоректність формулювань мети ОП в чинному описі ОП, а також на формулювання фокусу ОП (не висвітлюється ідея унікальності ОП, її специфіки порівняно з іншими програмами).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Загальний обсяг ОП в цілому відповідає вимогам Стандарта освіти за спеціальністю Філологія, проте мусимо констатувати дисбаланс між ОК, які пов'язані з практикою оволодіння іноземними мовами та перекладу (англійська, китайська мови), та тими ОК, які мають забезпечувати всебічну філологічну підготовку фахівця (літературознавство, усна народна творчість тощо).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо проєктній групі розробити внутрішній документ, у якому були б прописані основні кроки об'єктивного вирішення питання академічної мобільності. З цим документом варто знайомити усіх здобувачів освіти з метою уникнення звинувачень щодо необ'єктивності рішень.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендується розширити географію баз перекладацьких практик, які поки що проводяться в Університеті. Звертаємо увагу на залучення до освітнього процесу китайських фахівців - практиків та науковців, носіїв мови

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендується провести уточнення критеріїв оцінювання в робочих програмах курсів (відповідно до рекомендацій ЕГ).

Критерій 6. Людські ресурси

Звертаємо увагу та те, що публікаційна активність викладачів, які забезпечують перекладацький вектор навчання, пов'язана передусім з педагогічною та методичною проблематикою. ЕГ справедливо підкреслює необхідність збільшення кількості наукових публікацій НПП у філологічних виданнях.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Поліпшувати забезпеченість здобувачів сучасною навчальною літературою, передусім українськомовними виданнями, уникати немотивованого посилання на російськомовні джерела.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Працювати над поліпшенням внутрішнього контролю за якістю освіти, підтримувати тенденцію активнішого залучення роботодавців до процесу перегляду освітньої програми, проводити це системно та неформально.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендується своєчасно оприлюднювати на офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування здобувачів, роботодавців та суспільства. Рекомендуємо дотримуватись правил оприлюднення змін до ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

